

# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:  
BRĂȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.  
România și străinătate:  
Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SE PNUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O serie garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile neprimite nu se întorc. — Manuscrisurile nu se întorc.

NR. 237.

Joi, 29 Octomvre (10 Noemvre).

1887.

Brășovū, 28 Octomvre 1887.

Ungurii din delegațiune sunt cuprinși de sentimente opuse față cu guvernul comun. Ministrului de externe Kalnoky îi votăză incredere, ér ministrului comun de răsboiu Bylandt-Rheidt sunt dispuși a'i refusa „deocamdată” douăzeci de milioane din creditul cerut.

S'a și lățit șgomotul, că ministrul de răsboiu comun va demisiona. Acesta o arū dori Ungurii, dér este încă mare întrebare deca li se va și implini dorința. Căci contele Bylandt-Rheidt se bucură de mare incredere din partea cercurilor înalte militare și în cestiunile privitoare la administrația de răsboiu cercurile influente din Viena totdeuna au fost mai sensibile și mai puțin înclinate spre transacțiuni.

Causa, pentru care Ungurii din delegațiune nu sunt mulțamiți cu actualul ministru de răsboiu, este în prima liniă refuzul categoric al acestuia de a satisface dorințelor lor cu privire la introducerea limbei maghiare în armată. Contele Bylandt-Rheidt nu cunoște pentru armata comună o limbă de stat maghiară, el cunoște numai o „Armeesprache” germană și nu găsește altă modalitate spre a ușura înțrarea junimei maghiare în corpul ofiteresc al armatei comune, decât învătarea limbei germane din parte-i. S'a mai plânsu ministrul Bylandt, înaintea comisiei pentru armată a delegațiunii ungare, că armata comună nu este populară și în Ungaria, cum este în Austria.

Limbagiul hotărît al contelui Bylandt-Rheidt în cestiunea limbei dă ocaziune foilor opoziționale unguresci de a lovi în regimul țiszaișt. „N'ar fi cutezat mai nainte” — dice „Pesti Napló” — se vorbește astfel ministrul de răsboiu comun înaintea acelu corp, care față cu el reprezintă Ungaria, dela care își primește armata plata ei și dela care și acum se cere un credit extraordinar de douăzeci de milioane.... Dér acum cei din Viena nu se mai tem de nimic, ei cunosc pe Tisza și pozițiunea Ungariei sub guvernul său și éta așa îl prețuesc.... Ungaria nu le impune lor, cum le-a impus dela 1848—1875. De aceea vorbesc ei așa. Mai de demult vorbeau așa la spatele noastre, acum ne vorbesc în față. Puterea lui Tisza este slăbiciunea Ungariei; lor le trebuiesc un Tisza puternic și o Ungaria slabă, acela ca se-i servescă, ér acesta ca se o facă sclavă. Ungaria o consideră ei ca o provincie.... acesta e adevărul lucrului.”

Și ce a răspunsu comisiei delegațiunii ungare la această „ne mai audită pretențiune” a ministrului Bylandt? A luat-o la cunoștință, esprimându-și numai dorința ca „pe cât va fi cu putință” ministrul să ia în considerația dorința „națiunii”, în privința limbei în armată.

„Poftim constituționalismu țiszaișt” — esclama „Pesti Naplo” indignat. — Așa se încuragază adversarii Ungariei și aici acasă voiesc să ne facă să credem, că véđa Ungariei dinaintea străinătății a crescut, pentru-că Tisza Kalman este de 12 ani ministru!”

Cu totul altfel este dispozițiunea delegaților unguri față cu ministrul de externe Kalnoky. Ei nu mai află cuvinte destule spre a aproba politica lui esterióră. Chiar și contele Andrássy, care în anii trecuți era mai rezervat, a aprobat atitudinea contelui Kalnoky dicéndu că s'a ținut în mod fidel de programa sa.

În espunerea sa, făcută înaintea comisiei pentru afacerile esterióre a delegațiunii ungare, contele Kalnoky a accentuat în deosebi „politica de pace ce o pórtă împreună Austro-Ungaria și Germania” și a atins și alăturarea „mai strînsă” a Italiei la această politică.

S'au adus multe elogiuri acestei „politice de pace” în discusiunea ce a urmat espunerii

ministrului Kalnoky. Dér cum se presentă în realitate această alianță de pace, care sunt deocamdată efectele ei practice?

La acesta delegații unguri nu s'au gândit séu, mai nemerit dîșu, n'au voit să se gîndescă. Și totuși ce sunt milioanele lui Bylandt-Rheidt pe lângă pierderile mari, cu care ne amenință, în această stare de „pace” și de „amiciție” cu Germania, politica economică a lui Bismarck?

Förte bine caracterisază o fôia din Viena raporturile monarhiei noastre cu Germania, dicéndu: „amici în răsboiu — inimi în timp de pace”.

Pre când în delegațiuni se aduc elogiuri politice lui Kalnoky, guvernul german se pregătesce a urca vama pentru toate produsele economice în așa măsură, încât această urcare este aprópe sinonimă cu o oprire totală a importului de cereale străine în Germania.

Deocamdată această măsură s'a discutat numai în șinul consiliului economic german, dér guvernul german a și dat de șcire că o sprijinesce. În numitul consiliu s'a propus ca în privința Austro-Ungariei să se facă ore-carl escepțiuni, concedându-se importul de cereale de aici înainte importului din alte state, dér acesta propunere a căput și astfel Austro-Ungaria este pusă pe același picior cu celelalte state și sunt lovite și interesele ei economice în modul cel mai șemțitor, căci nici ea nu va mai puté esporta în Germania produsele sale.

„Răsboiu în timp de pace.” — Póte să fiă bună politica contelui Kalnoky, dér ce fructe de pace va culege monarhia noastră și mai ales partea de dincóce a ei, care trăiesce numai din agricultură, deca va fi încinsă de toate părțile cu răsboiu vama?

## Din delegațiuni.

În ședința dela 5 Noemvre a comisiei delegațiunii ungare pentru afacerile esterne s'a vorbit despre situațiunea din afară.

Raportul Max Falk constată că până acum s'a susținut pacea, că raportul cu Germania a devenit mai intim, că și Italia s'a alăturat la alianță, pe care și Anglia o privește cu bunăvoință. Propune să se esprime aprobarea politice esterne de până acum a monarhiei și conducătorului ei și se esprime recunoscință.

Contele Iuliu Andrássy nu póte prețui din destul alăturarea Italiei la cele două puteri centrale. Dér cum se se aducă dorințele Bulgarilor în consonanță cu tractatele? Resolvarea acestei cestiuni nu atárnă numai de noi, ci noi și pacea europeană are urgentă nevoie de o astfel de rezolvare. Starea actuală înarmată înghite miliarde și abia e mai puțin rea decât răsboiul, pe care vrem să-l evitam. Întrébă pe contele Kalnoky, cum își cugetă o rezolvare definitivă? Are de gând să influințeze ca să fiă recunoscutu prințul ales de poporul bulgar? Căci prin nerecunoșcerea lui s'arū încuraja dușmanii țărăși și ascunși ai unei stări definitive în Bulgaria. Altă întrebare e, cum înțelege ministrul de externe articolul III din tratatul din Berlin? Are nevoie alegerea prințului de aprobarea tuturor puterilor? Trebuie să fiă aprobarea colectivă ori se póte da de fiecare putere separat?

Ministrul de externe Kalnoky dice că discursul tronului indigetă cum are să se rezolve cestiunea bulgară. Acestă rezolvare va afla, după convingerea sa, aprobare generală. O intervențiune a unei singure puteri în cestiunea bulgară are să fiă, și după a noastră părere, necondiționată eschisă. Trebuie să se considere ca o isbendă însemnată că intervenirea streină a fost împedecată până acum și va fi, cum speră, pentru totdeuna. Privitor la prințul de Coburg, declară că n'a fost candidat austro-ungar. El a cerut numai stat și ministru și a enumerat greutățile ce-i stau înainte. Prințul n'a obținut aprobarea Porții și a puterilor pentru șuirea sa pe tron, dér el s'a dus în

Bulgaria ca candidat al Bulgarilor, și acesta i asigură o pozițiune mai tare, decât deca ar fi sprijinit de vre-o putere singuratică.

Articolul III al tratatului din Berlin asigură Bulgariei dreptul de liberă alegere, dér cere și consimțământul Porții și recunoșcerea puterilor. De acolo reese clar, că poporul bulgar își póte alege liber pe principele și alegerea mai coréspunde tratatului și prin aceea, că principele ales nu aparține nici unei dinastii a marelor state europene. Dér consimțământul Porții e o condițiune espresă. E necesară și aprobarea tuturor puterilor.

Că ce vom face în viitorul cel mai apropiat în privința Bulgariei, nu poté răspunde amărunit. Publicul de stadiu ce l'am luat e, că recunoșcem guvernul bulgar ca esistând de facto; dér nu putem să recunoșcem ađi pe prințul ca pe un principe ce se află legal pe tronul bulgar, așa dér am evitat până acum raporturile oficiale cu el.

Ce privește cestiunea bulgară ca element de neliniște, nu neg că ea formeză un șivot de neliniște în situațiunea generală. Dér totu nu e cestiunea bulgară punctul cel mai esențial al acestei nesigurante și singurul motiv, care ne conștringe la opintiri așa de extraordinare. Nu e bine pentru un ministru să profetescă și nici n'ar profeti, dér crede că Austro-Ungaria și Germania cu politica lor de pace au făcut o propagandă binecuvântată și că alipirea Italiei, care s'a esprimată și mai pregnant în situațiunea actuală, precum și identitatea țelurilor ce guvernul engles le împărtesce cu noi și care ne face să sperăm cu ore-care siguranță și din această parte la un șprinj al politicei noastre pacifice în Orient sunt de a se șocoti ca cei mai imbucurători factori ai situațiunii actuale.

Ministrul amintesc în fine, că totdeuna s'a silit să întrețină cu Rusia raporturi amicale pe cât se póte, precum și putem desemna ađi aceste raporturi ca amicale. Nu renunță la șperanța, că Rusia se va apropia mai mult, decât cum este ađi cazul, de nisuințele pacifice și conservátore ale puterilor centrale, și că cu acest mare și puternic vecin vom rămân pe un picior, care oferă pe viitor ambelor popóre o liniște mai mare. El cel puțin nu va renunța la aceste nisuințe, care nu numai sunt compatibile cu interesele monarhiei, ci sunt aprópe o condițiune principală pentru restabilirea unei stări pacifice în Europa.

## Maghiarisare.

Sub titlul „Copii slavi de maghiarisat în Oradea-mare” scrie oficiosul „Nemzet” în Nr. 304 dela 5 Noemvre n.:

Precum am amintit deja, se aduc de multe ori din comitatul Trencin copii slavi în Ungaria de jos, spre a-i maghiarisa. Dintre aceștia, precum scrie „Szabadsag”, se aduc mulți în Oradea mare și în comitatul Bihorului. Fișpanul br. Iosef Döry comunică viceșpanului Andreas Beöthy, că copii slavi din Trencin destinați pentru comitatul Bihor pomezcu ađi în 4 și membrul oficiului orfanal, care-i înșoțesc, va încușciința telegrafic și pe șisolgăbirii, ca să îngrijescă pentru primirea și plasarea copiilor slavi destinați cercurilor lor. Copii se vor adăposti la acei locuitori, cari s'au oferit deja mai nainte pentru primirea lor. Numitul diară citeză un șir lung de cetățeni de aceea, cari s'au declarat gata a cresce și educa astfel de copii, cari doresc a se maghiarisa.

Ce barbari! Și cum voiesc să scuse această barbari: că doresc copii a se maghiarisa!

## SCRILE DILEI.

În urma observațiunii noastre, ce am făcut-o că e certă în familiă, cu privire la aserțiunea lui „Magyar Föld”, că adevă imoralitatea este cu atât mai mare în țera noastră, cu cât te apropii mai mult din Budapeșta spre marginele țerei de cătră noi, „Kolozsvár” se întórc dela părerea de mai nainte și admite ca posibilă aserțiunea lui „Magy. Föld”, dér adaug: „Nu trebuie

Însă se se trecă cu vederea, că dela Budapesta încôce treptat crește populația valahă; se lărgesc zona influenței Gazetei, Tribunei și Luminatorului, în urma cărora credem, fără dovada Gazetei și consoților ei, că există în părțile noastre acel „moral insanity.“ Această însă dovedește mai pe sus de toate chiar necesitatea „Kulturregylet“-ului în părțile acestea. — Nu domnesce, d'ncepe a domni acel „moral insanity“, grație „culturei“ maghiare, amestecului cu Ungurii și, ca să ne servim de expresiunea lui „Kolozsvár“, zonei de influență a celor cu cultura banchetelor.

—x—

Ministrul unghuresc de culte și instrucțiune publică a ordonat autorităților judecătorești din Budapesta, ca să nu mai primescă în funcțiunile statului juriști universitari ca diurniști, pentru-că prin această se întrerupă dela cercetarea regulată a ôrelor de propunere.

—x—

Dintr'un alt raport, ce ni-se trimise cu privire la adunarea din Năsăud a reuniunii învățătorilor români din fostul district al Năsăudului, numită „Mariana“, mai aflăm, că pe lângă d-lă profesor Gregoriu Pletos, și-a câștigat merite d-lă Iuliu Popu prin nisuița ce și-a dat pentru instruirea învățătorilor în arta cantului. Densii au ținut cu învățătorii un curs special de 8 zile, în care li s-au dat învățătorilor explicațiunile adevărate ale texturilor dela cântările liturgice și mai multe din ele, fiind diformate, s-au readus la melodia lor originală; li-s-au făcut cunoscute și unele melodii nouă din aceste cântări, s-au regulat pe note și melodiile unor cântări lumesci precum, „Cântec ostășesc“, „Cântecul gintei latine“ etc. Succesul acestui curs, ne dice raportorul, a fost admirabil.

—x—

Pentru părțile mai interne ale Ardealului, luna lui Noemvre nou pare a fi mai multă o lună de primăveră decât de toamnă. Pe la Sibiu, cum scrie „Kolozsvár“, arborii au început a încolți, unii pomi au înflorit, și — ceea ce este mai de mirat — la mesele unor domni se servesc fragi (căpșune) mari, frumoșe și bine cöpte, crescute în straturile din grădini.

—x—

Bancnotele de câte 10 fl. v. a. cu data 15 Ianuarie 1863 se mai primesc numai până la 31 Decemvre 1887 spre a fi schimbate și anume la cele două institute principale din Viena și Pesta. La filiale se primesc numai la cerere deosebită cu încuviințarea consiliului general al băncii austro-ungare. Dela 31 Decemvre 1887 nu se mai primesc de loc spre schimbare astfel de bancnote.

—x—

După un șgomot înregistrat de „P. Ll.“, Maiestatea Sa a permis să se primescă într'o academiă militară austriacă de ce cadet bulgar. „P. Ll.“ face „mare cestiă politică“ din asta, d'ér fără nici un drept. Guvernul bulgar a cerut mai întâiu, încă de mult, guvernului român să primescă cadet bulgar în școala militară superioară din București, d'ér a refusat și rău a făcut după părerea noastră.

—x—

Se scrie din Budapesta: In mai multe localități dintr'un comitat de dincolo de Tisa se întâmplau de mai multă vreme casuri de morți neexplicabile: bărbați în flôrea vârstei se stingeau fără veste, lăsându astfel o mulțime de văduve. Acest fapt atrăgându atenția autorităților, s'a ordonat o anchetă și s'a dovedit că

multe femei tinere își otrăveau bărbații, ca să le ia averile și să trăescă după pofta inimii. Până acum s'au arestat 87 de văduve din 18 sate diferite. Numărul bărbaților otrăviți se dice că se urcă la 250. Intr'un sat s'a arestat și baba, care prepara și vindea cu bani bună otrava întrebuițată de tinerile criminale. Baba Rindușă, așa se numește bătrâna vrăjitoare, e o țigancă unghurescă; ea pregătea otrava din opiu și juseuiamă. Gendarmii abia au putut scăpa din mijlocul mulțimii furioșe, care voia numai decât să o omore cu pietre.

—x—

În 2 Noemvre n. poliția din Clușiu a avut la înfățișare 44 de pungași. După ce i-a ținut în casă de corecțiune, ca să se odihnescă și să se recreze puterile, i-a escortat în ținuturile lor. — Fericită mai e orașul Kulturregyletului!

—x—

În Alba-Iulia, fiul locitorului George Cirlea jucându-se cu pușca tată-său, care era încărcată, și pușca slobozindu-se răni de moarte pe servitorul din casă.

—x—

În Alba-Iulia se înceară la bătaia infanteriștilor din regim. 62 cu infanteriști din reg. 50. Causa a fost o fată dela cantină (cărțiuma și prăvălioră militară).

—x—

Pe când pressa francesă dedea cele mai mici amănunte asupra afacerii Calfarel și C-nie, guvernul german făcea toate chipurile a ascunde o afacere, în care e compromisă onorea armatei germane. E cu neputință a se afla amănunte exacte asupra acestei afaceri. Ancheta se face în secret. Până acum se scie numai atâtă că admiralul Pirnez, unul din cei mai buni ofițeri ai marinei germane, și doi căpitani de vas au fost puși în disponibilitate. Se anunță, că în curând vor fi puși în disponibilitate și alți ofițeri.

—x—

Din comitatul Solnoc-Doboca ni-se comunică, că d-lă Gregoriu Pușcariu, fostul preot din Bellend, fu înaintat în decursul lunei lui Octomvre la rangul de administrator protopopesc peste tractul Ciceu-Cristurului.

„Flora biserică și școlastică“, organ al provinciei metropolitane gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, apare în Blăși la 1 și 15 s. n. a fiă-cărei luni; costă pe an 6 fl. Refactori: dr. Ioan Raț și Alexandru Uilăcan. Nr. 3 dela 1 Noemvre conține: Conferențele pastorale, de dr. Ioan Popu — Indrumări pentru păstoria sufletesă, preiucare de Titu Budu. — Ceva despre fabula papisei Ioana, de dr. Victor Szmigalski. — Revistă. — Pregătiri la scriptologie, de G. Munteanu — Ortopice, de Al. Viciu. — Geometria în școala populară, de V. G. Borgovanu. — Din istoria literaturii romane. — La toamnă; De ce plâng tu codrule (poesii) de Traian H. Popu, — Corespondență, de R. Simu, — Colera găinelor. — Luminarea cu petrolu pretinde grijă mare, de Al. Uilăcan.

### Școlă de stat în comună românească.

Din comitatul Bihorului, Octomvre 1887.

Comuna Drăgesei (Drăg-Cseke) situată în drumul de țară, care merge dela Oradea la Beiușiu, în depărtare de 22 kilometri de Oradea, e curată românească cu excepțiunea notarului, a șpanului dominal și a evreului arendator; populațiunea e întregă gr. cath. și aparține diecesei gr. cath. de Oradea mare; d'ér durere, confesiunea nu și-a putut susține școala, și prin urmare

deja de vre-o 5 ani s'a sistemizat în ea o școlă de stat, care își are locul în casa notarială.

Scim că în școlile de stat nu se propune și învăța limba maternă a poporului, ci numai limba „oficiasă a statului“, ba putem dice că nici că se învăța altceva, fiind scopul lor maghiarisarea cu tot preț.

Anul trecut amblându prin acea comună, doi copilași români, între 7—8 ani, mă salutară pe stradă cu „jo napot“. Eu îi întrebai: „da nu sunteți voi români? imi răspunseră: ba da suntem români.“ — „Apoi pentru ce nu diceți voi „șua bună?“ — „Răspuns: „pentru că astfel ne învăța în școlă.“ Intre acestea Teodoru N... locitor în acel sat, cu carele stăusem la vorbă, imi dice: „Nu te mira, D-nule, că copiii noștri dau binețe unghuresce pe uliță, când și părinților le dicu venind și mergend d'acasă „jo napot“, nouă părinților carii nu scim unghuresc.“ — „Bine frate! apoi cum se întâmplă acesta?“ — „Se întâmplă Domnule așa, că astfel le poruncesc învățătorul și notarul; apoi ne mai măgulesce cu cuvinte frumoșe, să învățăm limba țerei, să ne înțelegă domni și dirigătorii, așa vom fi plăcuți, și ne vor pune slujitori pe la varmeghiă și drumul de fer; d'ér vedeți deca nu scii unghuresc, nici haiduc la varmeghiă, nici străji (bakteri) la calea ferată nu puteți fi.“

Mai pusău o întrebare: „Apoi mergă copiii voștri la acea școlă?“ Imi răspunse: „Mergă, D nule, că i duc; până ce aveam școlă românească, nimeni nu stăruia, nu silea după prunci să mergă; d'ér de când e școlă unghurescă, amblă din casă în casă cu băta după ei.“ — „D'ér apoi, Todore al meu, duce-i învățătorul pe copii la biserică voastră, și învăța-i să cetescă apostolul?“ — „Nu e pomană D nule!“ — „D'apoi ce face preotul și protopopul vostru?“ — „Preotul nu poate face nimic de șerăciă; ér protopopul e împedat de bogăția.“ — „Bine bine! d'apoi Vlădicia? Aia nu o cunoșcem, Domnule!...“

Mă despărțiiu de Toderu cu mângăerea, că da-va D-șeu și mai bine, trece-va și acest pohoie (răversătură de apă) și vor rămănea petrele curate.

Mai târziu, respective estimp, m'am informat că Senatul școlastic pentru școlă acesta este constituit din plebanul rom. ca h. dela Ceica, notarul local, un rabiatur, și ginerele său, slujbaș la calea ferată, toți trei unghuri și patrioți patentați — poate cugeta ori și care Român, că copii de Român aujunși pe mâna ăstorfeliu de omeni ce pot învăța? anume se și urască limba și biserică sa, și să premărescă pe Dumneșeu Maghiarilor, să se lapede de tatăl lor și muma lor, cu cari nu pot vorbi unghuresc.

Combinându întâmplările istorice și a popórelor, vedu o mare asemănare între starea Bulgarilor înainte de 1877 și a noastră de acuma; d'ér Dumneșeu nu i-a lăsat. Stăruința de a maghiarisa cu forța, ba precum spun unii și cu furcile (popa catolic dela Vaskob a diși: akasztófalva is magyarositunk) va avé asemenea rezultate, căci știu este: că acela se pedepsece mai tare, carele lucră în contra legilor naturei... opinioan comenta delet dies, naturaeque iudicia confirmat...

D'ér adevărul: că răul trebuie să aducă rău, (das Fluch des Böses ist, das nur Böses gebahren muss) nu întârziă mult; cinstitul senat școlar (socru și ginere) a început a globi pe părinții pruncilor pentru-că prunci nu mai vreau să amble la școlă; abună-semă s'a ingre-

### (3.) FOILETONU.

#### LOGOFETUL MATEI

NOVELĂ.

Frumos este Bărăganul Ialomiței în timpul verei. O câmpie întinsă, care parcă nu mai are sfârșit. Ici e plin câmpul de clăi, de și-se pare că veți o armată împrăștiată în toate părți; dincolo veți restavuri de porumb, singurile păduri ale Bărăganului, din care nu se vede călărețul drumaș.

Dimința te întâmpină cu rēcôrea sa și până a nu răsări soarele, veți cărdurile de găște sêlbatică, de coroi mândri, de simțitoare dropii și de alte paseri și păserele, eșind din Baltă și luându drumul cătră câmp, ca să și umple gușile cu grâu, cu porumb crud și cu earbă prōspătă crescută prin miriști.

Aerul e plin de viața ce o fac paserile, ér drumețulu, mergend în calea sa, ridică sute de prepele de sub meiuși, astfel încatu cel ce întâiași dată se află pe Bărăgan, nu areorî perde din gând propunerea ce și-a făcut'o, și impresionat de mișcarea din natură, uită de pușcă, uită de vênat, uită de sine.

Ferbințela crește din ce în ce; érba se uscă, căldura jôcă deca te uii pe desupra spicelor, distanțele te nșelă, și seceta dă nascere la mii și mii de ocheane\*).

\*) Ocheană numesc poporul orî-ce aparițiune iscată în urma refracțiunii atmosferice, precum fata morgana și alte aparițiuni de felul acesta.

cari își înfățișă în aer cele mai ademenitoare privileții.

Musca te pișcă în față, după ce soarele și-a prăjit pelea, și după ce prafulu și a astupat porii și și-a uscat gâtulu și plumănil.

Stai să amesc de căldură și te uii în drepta și în stânga după vre-un puț ca să și uii gâtulejul aprins de ferbințelă. Puțurile sunt rare în Bărăgan d'ér când dai de unu, și după ce te-ai oboșit scotend burduful greu, guști cu poftă și sorbi lacom apa cea rece scôsă din adencime de spieriat.

Incetulu cu incetulu soarele cade, căldura slăbeșce, vântulu adie și vine rēcôrea serei, care își priesce mult mai mult decât rēcôrea de dimința.

Găștele și cocorii, cari s'au adăpat la prându din „Gălățui“, apucă ér drumulu cătră „Baltă“, umplend aerulu de strigăte, și în șiruri regulate se lasă în „Iezerulu Călărășilor“, pe care ilă întunecă cu mulțimea.

Cărăușii, când trec prin Bărăgan, nu se impresionă de nimic din câte am spus; ei se bucură deca pot conăci undeva până a doua di, ca să plece, de cu zor, la Călărăși.

Cum se va fi întâmplându seu ce va fi pricina, nu interesă pe nimenea, destul însă, că de câteori drumeții trec pe la moșia X, și apucă ostenela; oboșesc ei, oboșesc caii, uncori se strică rōta seu se rupe osia și astfel vrëndu nevrëndu seu pentru una

său pentru alta conăcesc în sat, conăcesc la cărciuma Rădiței.

\*\*

D'ér ce ne pasă nouă de Bărăgan seu de oboșela drumeților! Astăzi e Duminecă și la Rădița e joc.

A mai fost la Rădița jocu, a mai fost și logofetulu la horă, cu toate acestea aji e o di mare.

Nu-i mare pentru că vine și logofetulu la Rădița, ci este mare pentru că logofetulu a jelit pe mamă-să și acum n'o mai jelesce.

IV.

Joculu era la cărciuma Rădiței și p'acolo nimenea nu se încerca a întreba de ce este joculu tocmai la ea. de ce nu este airea, de ce nu este la altă cărciumă, pentru că mai sunt două în sat.

Nimenea nu întreba, cu toate astea toți sciau.

Erau trei țigani, unulu cu lăuta, altulu cu cobza, ér alți treilea, cel mai bălan între ei, sufla în nai pe prăpădite.

Cum cantau țigani, e lucru de a doua mână. Sătenilor li-se părea că ei cantă bine și jucau cu cheft de parcă de mult nu mai fusese la jocu.

Erau mulți la Rădița.

Tinerile cojence cu papuci cu panlicuțe roșii seu albastre, cu rochii de stambă, în cămeși subțirele de pânză creță, în capu cu cărpe albe străveșii, cu măregele la gât, cu brățări de aramă seu de sticlă la mână,

șoată de darul ce li se infunda cu forța; notariul și ginere-său a scris în v. a. anul curinte asupra alor 200, și: două sute de părinți, glóbe dela 2—3 florin până la 10 fl., taxa fiind croită după starea materială a fiecărui; și fiind că părinții n'au voit să plătescă, a scos dela fiă-care zălóge, și le-a dus la casa notarială, cu scop de a-le vinde în licitațiune.

Vedându bieții ómeni că nu e glumă, și că decă se va scóte dela fiă-carele în calcul rotund numai câte 3 fl. va fi stors satul cu 600 fl., au alergat la Oradea mare la fiscalul Ștefanu T. . . . imputernicindu-l să facă pașii necesari pentru a fi scoși din gura leului. Numitul advocat (ungur) a făcut plânsore la inspectorul școlar Sipoș Orban, carele a redus glóbele la câte 50 cr. de persónă; ordinațiunea în acest înțeles s'a spedit senatului școlar, dér veți bine, senatul n'a vrut să se lase de hotărîrea lui și estă mod d. notar nu eliberéză zălógele, de unde advocatul s'a adresat cu a doua rugare la inspectorul școlar, unde lucrul chiar acuma stă sub pertractare.

Estă procedurile ómenilor dela școlile comunale și de stat, — se scóte dela sêracii plugari 5% pentru susținerea școlii, rate anumite pentru pensiunea învățătorilor și pe lângă aceste glóbe școlastice pentru neglijența ambletului la școlă, cari se fac fără controlă și după plac, căci, precum dăcă învățători și membrii senatului, banii ne trebuiesc pentru hârtiă, cerusă, cretă, cărți etc. „had fizessen az ebadta“, las' plătescă cănele de el.

Dér vorba ceea: apa trece, petrele rămân! Dumneșeu nu ne va lăsa. *Crișan.*

**Sciri polițienesci** — Iosif Béres, ucenic de cismar, vestit prin nenumărate sustrageri de obiecte din atelierul maestrului său, fu găsit vagabundând prin satul Băcșfalău și arestat. După ce s'a constatat că numitul la ultima sustragere a comis și mai multe furturi în casa maestrului său, cu învoirea acestuia va fi predat autorităților competente spre pedepsire.

Dilerul de aci V. Gămulea a fost aflat Duminecă sêra în curtea sa mort. Ancheta medicală constată că numitul a avut o violentă scuipare de sânge (emoptisie).

În revierul Vladenilor s'a găsit un câpău fără stăpân. Proprietarul se anunțe la poliția de aci.

La reprezentațiunea de Duminecă sêra s'a pierdut un binoclu. Afătorul e rugat să lă predea la poliția.

**Mulțămîtă publică.** — D-lă Ioane Cassau a donat pentru biblioteca școlii noastre:

1. Resbelul Franco-Teutonic din 1870—71 de A. Bujor (10 fascicule.)

2. Actele privitoare la urdrea și înființarea Asociațiunii transilvane (pe 98 de pag.)

3. a II-a adunare generală a Asociațiunii transilvane (pe 114 pag.)

4. Protocolul adunării generale a Asociațiunii transilvane ținut în 7 și 8 Septemvre n. 1863 la Blășiu (pe 130 pag.)

Asemenea D-lă Dimitrie Ghibu comerciant în Tirgu-Jiului (România) a donat pentru biblioteca școlii noastre opul german „Bibliothek der unterhaltung und der wissens, constatator din 13 fascicule.

Primind eforia școlară opurile de mai sus, pe cele acêsta exprimă cea mai căldurosă mulțămîtă Domnilor donatori.

Din ședința eforiei școlii centrale grănițerescă de reuniune.

Hateg, 6 Noemvre 1887.

George Ciuciu, președ. Nicolae Sânzianu, secret.

### Ultime sciri.

Roma, 7 Noemvre. — S'a constatat în Abisinia prezența Cazacilor:

Sofia, 7 Noemvre. — Eri diminătă la 10 ore, prima locomotivă a intrat în gara din Sofia; o mulțime compactă aștepta sosirea. Un băncet de 400 persoane a fost oferit, presidat de prințul Ferdinand incognito, de toți miniștrii. Prințul Ferdinand a felicitat compania urându-i bună reușită. Antreprenorul d. Grozeff răspundând, a dăscă că la finele anului o locomotivă va merge la Tzaribrod.

Londra, 8 Noemvre. — „Standard“ dăcă discursul contelui Kalnoky a produs o iritați profundă la Petersburg, unde este considerat ca o desfidere a Austriei la adresa Rusiei.

### DIVERSE.

**Un mort viu.** — Diarele din Kentucky scriu o istorie foarte ciudată. Un anumit George Daniels, din Clinton, fiind bolnav mai de multe luni, căd în stare de letargie. Creșându-se că murise, fu pus într-un cosciug, unde rămase douăzeci de ore, până la sosirea rudelor lui din împrejurimi. Acesta se petrecu într-o Miercuri. Joi, pe la miezul nopții, cei cari veghiau asupra mortului aușind un suspin adănc în cosciug, de spaimă fugiră toți, afară de un Neamț, anume Wabeking. Nouă suspine și gemete aușindu-se, Wabeking desfăcu capacul cosciugului, și îndată vedu că Daniels nu murise. Scos din sicriu și ținut în picioare cât-va timp, el făcu câte-va mișcări convulsive, întinse din membre ca un om care s'ar fi deșteptat dintr-un somn îndelungat și începă a vorbi. A doua zi, când veniră rudele pentru înmormântare îl găsiră glumind cu cei de față. Daniels dăcă a avut conștiință de tot ce se petrecea în jurul lui fiind în letargie, dér nu putea face nici o mișcare, nici chiar să miște din buze. A repetat textual cuvintele prin cari doctorii au anunțat mórtea sa rudelor; aușise plânsul acestora și-și dăduse foarte bine sêma de pregătire ce se făceau pentru înmormântare. Daniels e un om de optzeci și doi de ani.

**O colecție de documente vechi.** — La librăria fraților Șaraga din Iași se află o colecție foarte bogată de o mulțime de documente și hrisóve domnesci, atât pe pergament cât și pe hârtie, și anume: Eliaș I 1447, Eliaș II 1448, Ștefan cel mare 1492, Petru Rareș 1528, Bogdan fiul lui Ștefan 1576, Moise Movilă 1631, Vasile Lupu 1640, C. Cantemir 1681, etc. Fiecare însoțit cu sigilul fiă-căr i Domaș, care le-au eliberat. Precum și o mare colecție de peste 200 pe hârtie în vechime de 200 ani. Tóte aceste sunt rezervate pentru Academia Română, dăcă „Curierul“.

**Losurile municipale de București.** — La 1 Noemvre st. n. s'a făcut la Gotha a 83-lea tragere la sorți a împrumutului cu prime al orașului București. Estă numerele serilor desemnate de sorți pentru a fi rambursate: 238, 261, 345, 395, 441, 450, 797, 932, 1036, 1243, 1340, 1444, 1642, 1771, 2063, 2091, 2173, 2351

2432, 2733, 2846, 3218, 3295, 2297, 3369, 3478, 3634, 3666, 3736, 3753, 4134, 4251, 4284, 4299, 4460, 4598, 4612, 4747, 5048, 5258, 5287, 5303, 5321, 5495, 5503, 5721, 5737, 5827, 5948, 6019, 6088, 6097, 6266, 6478, 6492, 6522, 6654, 6665, 6774 7388. **Câștigurile principale** la loteria municipalității București sunt: Losul de 100,000 lei seria 3634 Nr. 45; losul de 25,000 lei seria 6522 Nr. 6; losul de 5000 lei seria 2091 Nr. 4.

**Meteorologiă.** — Într-una din ședințele trecute ale Academiei franceze din Paris, d. Faye a analizat o lucrare pe care d. Finley, unul din meteorologii cei mai eminenti din America de Nord, a publicat-o asupra uraganelor din Statele-Unite, numite *tornados*. Aceste teribile fenomene snt un adevărat flagel pentru lumea nouă. Ele se produc pe fiă-care an în număr de aproape 200, omorând 800 persoane, rânind 2000 și dărîmând 10,000 case. D. Finley recomandă compatrioților săi asigurarea pentru a se garanta contra ruinei de cari dinic sunt amenințați prin trecerea a câte un tornado. Ceea-ce este mai interesant în cartea sa, sunt amănuntele în cari intră asupra construcțiunii casematelor în cari se refugiază unii locuitori în casă de sinistru. Aceste casemate sunt în comunicați cu casele și servesc de adăpost locuitorilor surprinși de uragan. Pentru persoanele cari n'au casemate la dispoziția lor, d. Finley sfătuiesc pe compatrioții săi ca la cea mai mică alarmă să șadă în etajurile de jos ale caselor, cu spatele reșimate de ădurile despre vest. Cu tóte acestea spre mai mare siguranță este și mai bine încă ca locuitorii să iasă din case și să se întindă cu pânțele pe pământ la o distanță destul de mare încrușându-și barațele pe cap spre a-l protege. D. Faye crede că ar fi bine, afară de acêsta, să se propage în America teoria turbilionelor ascendente, care, de aci înainte, trebuie să fiă substituită teoriei turbilionelor ascendente, care și-a făcut timpul. D. Dufour adresază Academiei o notiță asupra unei trombe care a fost observată acum de curând pe lacul de Geneva. D. Faye a prezentat Academiei și o seriă de frumoșe fotografii foarte curate reprezentând învălmășala care a procedat marea furtună dela începutul lui August. Acestea dau a spera că fotografia va perde aci înainte de a se măsura prin comparațiune înălțimea norilor de tot felul cari până aci au scăpat unor observațiuni precise.

**Descoperire archeologică.** — În Oregon, un loc stâncos aproape de Portland, s'a găsit un pescu petrificat pe o comă de munte pustiu, la o înălțime de 3000 de metri peste suprafața mării. Acest pescu de sigur e rămas din acele perióde antediluviane, când munții cei mai înalți chiar erau sub apă, precum au dovedit cele mai noue cercetări geologice ale savanților, cari au găsit chiar și pe Hymalaia urme de plante și animale de apă. Capul, pânțele și arpile de sub pept ale pescelui găsit se vedd foarte bine și se pot cunoște cu ochii nearmați; lungimea pescelui e de 17 și jum. policari, ér grosimea de 6 policari, sémână foarte mult cu scrumbiile de astăzi. Acêsta reminiscență din timpuri antediluviane se află în proprietatea unui profesor din Boston.

**Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în totungeriu lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.**

Editor și Redactor responsabil: **Dr. Anrel Muresianu.**

cu inele de cióie în degete, stau nerăbdătoare de-o parte și cu ochii plecați făceau pe nevinovatele.

Femeile măritate stau printre ele, cu fețele trepte de munca cea grea a câmpului și de reul traiu și netezescu său mai aședă câte ceva la hainele fetelor.

Până vinu feciorii și jocul este gata.

Să-i vedă îmbrăcați în pantaloni de postavu de diferite color, croiți cam lărguți, în cămăși cu pumnuleți și cu guleru cu câte trei nasturi, cu papuce scumpe, cu peptare de postavu său de mătase, cu pălării fine împodobite cu păun și cu flor, și se nu creșă că sunt țeranii, cari eri munceau în câmp în ruptul capului și cari desculți prin miștea de grâu și de orz umblau ca pe trotoar.

„Dinga, dinga“ începă lăutarii și jocul s'a început.

Imprejur și pe lăvițele Radiței stau bătrânii îmbrăcați bătrânesce, dér tot în costume ca feciorii, de regulă însă cu căciuli în cap și cu papuce cu încheetori în picioare; ei povestesc despre felu de felu de lucruri, care au fost mai nainte și care astăzi s'au risipit în vânt.

Alătura popa, cu hainele lui unse, cu pèrul împletit și băgat pe sub reverendă, cu potapiulu plin de untdelemn, cu nasul roșu și sgrăbunțuros și cu țuculița în mână, povestesc despre draci, despre ânger, despre sfântul „Sisoe și aripa Satanei“, despre puterea rugăciunilor și despre necredința ce s'a

înrădăcinat între cei tineri, și astfel lătesce în popor învătăturile lui Christos. Un adevărat propovăduitor al credinței! Nimenea nu pte dăcă nimic decât dora că i lipsesc simbolul din mână.

Jocul începuse de mult.

Jocul este joc și el este afară, ér cărciuma Radiței e mai frumoșă pe din lăuntru ca pe din afară.

Afară se vede o ferestră ca de un stâncin pătrat, cu un giamlăcu caracteristic în țera românescă pe ale cărei policoare se află nenumărate sticle cu rachiri diferite și în tóte colorile. Alătura sunt mititei, colo ghiuden, mai sus ceva pastramă uscată, mai la o parte prapor de miel și chiaguri de vițel, ér sub trașină se vede atârnată sumedenia de pastramă prospătă, pe care se plimbă milioane de musce ținând țiganilor isonul cântecile lor.

Dér cum spuneam, cărciuma Radiței e mai frumoșă pe dinăuntru ca pe din afară, și cine vrea să dăcă că a fost la Radița, să între la ea în casă.

Cărciuma unde șede lumea e cărciumă ca tóte cărciumele, dér are ea două odăi curate pentru câte un óspe mai cilibiu său cum dăcă Radița pentru „ómeni din publică“. Aceste două odăi erau lipite cu lut, de amândou laturile nisce patur lungi coperite cu tóle și cu diferite țesături de casă. Icoane în spre răsărit, câte o masă în fiă care căscioră, o oglindă cu rame aurii, nisce tablouri cari reprezentau scene din Bulgaria. În unul din paturi se aflau perini și saltele

până în grindă, tóte însă acoperite cu țesături de casă. Păreții în laturi încă erau coperiți cu lungi țesături în tóte colorile, ceea ce da față odăii întregi.

Cine le-a făcut tóte acestea nu se întrebă nimenea, destul că le avea Radița și Radița era harnică, și tóte acestea erau ale ei.

Lumea era așintită la joc.

Deodată jocul se opresc. Bătrânii se scólă de pe lăviți și privesc de-alungul drumului, ér Radița, drăcósă cărciumăriță, își scóse frumosul ei cap prin giamlăcul hazliu, și se uita și ea unde se uita lumea.

Matei venea călare.

Erau cincă luni de ăle de când nu fusese la Radița, și astfel tótă lumea era în mirare; cum de Matei e la Radița la joc și ce are de gând să facă?

Logofetulu era palid și se simția mișcat, și inima și-o aușia cum bate.

Descălecă între strigătele țeranilor, își lasă calul în plata sfinților și scuturându-se de prafu întră la Radița,

Radița îl primă în casa cea mai de cinste, cum îl prima totdeauna, se uită odată la el în față, dér nu dăcă deocamdată nimic, deorece băgă iute de sémă că Matei nu pré se uita deadreptul și că ochii și i fine totu cam în pământ.

Era curiosă clipă.

(Va urma.)

# Móra cu vaporu de vâlțuitu (becheluit) a lui Martin Fromm în Brașov.

Acéstă móră e înzestrată cu cele mai noue mașini auxiliare tehnice. Sunt în plăcuta pozițiune d'a fabrica unu productū alesū (vâlțuitū) și recomandū onor. publicū productele mele alese (vâlțuite).

Afară de aceea ținu și unū depositū continuu de fructe păstăiose.

Rugându-mē de o numărósă clientela, îmi voiu da totdeuna silința a mulțami pe onor. mei mușterii atātu în privința calitații marfuriloru cât și a prețului.

Cu distinsă stimă

**MARTIN FROMM.**

# Móra cu vaporu de vâlțuitu (becheluit) a lui Martin Fromm în Brașov.

### Cursul la bursa de Viena din 7 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	—
Rentă de hârtă 5%	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	145.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-a emisiune)	97.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	113.25
Bonuri rurale ungare	104.70
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.—
Bonuri rurale transilvane	104.95

Bonuri croato-slavone	104.25
Despăgubire p. dijma de vinu ung.	99.75
Imprumutul cu premiu ung.	123.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.—
Renta de hârtă austriacă	89.70
Renta de arg. austr.	82.85
Renta de aur austr.	112.10
Losurile din 1860	134.80
Acțiunile băncii austro-ungare	888.—
Act. băncii de credit ung.	288.—
Act. băncii de credit austr.	282.20
Argintul — Galbin împărătesc	5.93
Napoleon-d'or	9.42
Mărci 100 imp. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.25

### Bursa de București.

Cota oficială dela 22 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	93 1/2	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
" " " (5%)	91 3/4	92 1/4
" " urban (7%)	103—	104—
" " " (6%)	96—	97—
" " " (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca rațională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14 1/4	15.—
Bancnote austriace contra aur.	2.03	2.04

### Cursul pieței Brașov

din 8 Noemvre st. n. 1887.

	Cump.	Vënd.
Bancnote românesce	8.67 3/4	8.73
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'or	9.92	9.96
Lire turcesce	11.22	11.26
Imperiali	10.20	10.25
Galbeni	5.90	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	101.—	102.—
" " " 5%	98.—	99.—
Ruble Rusesci	113.—	114. 1/2
Discontul	7—10%	pe an.

## Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,”

— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

**AMICULĂ FAMILIEI.** Ziar beletistic și enciclopedic-literar cu ilustrații, Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în număr de câte 1 1/2—2 1/2 côle cu ilustrații frumoșe; și publică articlii sociali, poeziă, nuvele, romanuri, suvenir de călătoriă ș. a. — Mai departe tractează cestiuni literare și științifice, cu reflesione le cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românoloru de pretutindenea, precum și a celorlalte populațiuni din patriă și străinătate; și prin umor dulce și satiră alésă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor îndividiilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibil și în timbre postali.

**PREOTUL ROMÂN.** Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare de câte 2 1/4—3 1/4 côle; și publică articlii din sfera tuturor științelor, teologice și între acestia mulțime de predice pe duminică, serbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literari. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibil și în bilete de bancă și în timbre postali.

**A se adresa la „Căncelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vândare și următoarele cărți:**

**Puterea amorului.** Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

**Idealul pierdut.** Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

**Opera unui om de bine.** Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

**Fontana dorului.** Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

**Codreanu craiului codrului.** Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

**Elu trebuie să se însore.** Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

**Branda seu Nunta fatală.** Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Nuvelă istorică națională. Prețul 20 cr.

**Numerii 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

**Probitatea în copilărie.** Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru alu academiiei franceze. Prețul 10 cr.

**Barbu cobzarul.** Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

**Hermann și Dorotea** după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

**Ifigenia în Aulida.** Tragedia în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

**Petulantul.** Comedia în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șulțu. Prețul 30 cr.

**Carmen Sylva.** Prelegere publică ținută în șalele gimnasiului din Fiume prin Vinceti Nicoră prof. gimnas. Cu portretul M. S. Reginei României. Prețul 15 cr.

**Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu.** Unu volum de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

**Trandafiri și vioarele,** poesii populare, culesse de Ioan Popu Reteganul. Unu volum din 14 côle. Prețul 60 cr.

**Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

**Apologiă.** Discusiuni filosofice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

**Renascerea limbii românesce** în vorbire și scriere invederită și apreată de Dr. Gregoriu Silași. (Opă completă) Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei impreună costau 1 fl. v. a.

**Biblioteca Săteanului Român.** Cartea I. II. III. IV. cuprindendă materii foarte interesante și amuzante. Prețul la tote patru 1 fl., câte una deosebit 30 cr.

**Biblioteca familiei.** Cartea I. cuprinda materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

**Colecție de Recepte** din economiă, industriă, comerț și chemă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

**Economia pentru școlele popor.** de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

**Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv** în folosul elevilor normali (pre-

parandiali), a învățatorlor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial. Prețul unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastră pedagogică abia allăm vre-unu opă, intocmită după lipsele școloloru nostre în măsura în care este acesta! pentru aceea ilu și recomandăm mai ales Directorilor și învățatorilor ca celor în prima liniă interesați.

**Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români.** De Vas. Gr. Borgovanu. Prețul 15 cr.

**Manual de Gramatica limbii române** pentru școlă populară în 3 cursuri de Maxim Popu profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin Inaltul Ministeru de cult și instrucțiune publică cu rescriptul de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

**Nu mă uita.** Colecțiune de versuri funebre, urmate de ierăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

**Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlă populară** pentru învățatori și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

**Cele mai eftine cărți de rugăciuni.**

**Mărgăritarul sufletului.** Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumoșe ilustrată. Prețul unui esemplar broșat 40 cr. legat 50 cr. legat în pânză 60 cr. legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

**Micul mărgăritar sufletesc.** Cărticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumoșe ilustrată pentru pruncii școlari de ambe secese. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui esemplar broșat 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

**Cărticică de rugăciuni și cântări** pentru pruncii școlari de ambe secese. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

**Visul Prea Santei Vergure Maria a Născătoare de D-zeu** urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar espedat franco e 10 cr. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

**Epistolia D. N. Isus Christos.** Prețul unui esemplar legat e 15 cr.